

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, péntek 1912. szeptember 6.

200. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház 1 em.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 400.

Feloldós szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Visszaélés a jótékony- sággal.

A társadalom szervezett pumpolása a különböző jogcímenek általánossá lett Magyarországon. Állandósították azok az intézmények, amelyeknek szükségessége és hasznossága köztudomású, de amelyek elől az állam következetesen elzárja a boldogboldogtalannak bármekkora összeg erejéig nem protekciójával rendelkezésre álló pénztárcáját. Itt vannak például a mentők. A mentés intézménye nélkülözhetetlen nagyvárosban, létszükséglet olyan helyen, ahol millió ember él összezsúfolva, ahol rengeteg gyárban folyik napról-napra a vér s ahol mindenki ki van téve annak, hogy az utcán száguldozó különböző nyaktilók kerekét saját vérével festi pirosra. Erre az intézményre nagyobb szükség van, mint például a mai rendőrségre, amely nem állítja el a vérezt, hanem ontja a vért. Míg azonban a rendőrségtől senki sem sajnálja a pénzt, addig a mentők nem tudnak annyi szubvencióhoz jutni, mint amennyit az ipari vállalatok élveznek. Aztán itt van a gyermekvédelem. Erről elhíresztelték, hogy a legkövetesebb az egész világon, hogy az állam erején felül költ rá stb., stb. Annak ellenére, hogy a gyermekélet megóvása a lehető legjobban gyümölcsöző befektetés volna az állam részéről, a gyermekvédelem mégis rászorul a közönségre, a munkásokra, a hivatalnokokra stb., kipumpolt garasokra, akár-

csak a mentők. A szegény magyar társadalom azonban elvállalta önként ezt az újabb adóterhet, amelyet az állam hártott rá, csakhogy ezek a haznos intézmények életbenmaradhassanak.

Ezeknek az intézményeknek az árnyékában aztán gombamódra kezdtek szaporodni a közönség garasaira egyéb címenek spekuláló társaságok, amelyek mögött rendszerint egy kisebb érdekkör vagy egyenesen egyetlen ember áll. A különböző felekezetek patronázsokat csináltak maguknak s a különböző felekezeti főpapok gyönyörű beszedeket szoktak kivágni a patronázsok közgyűlésein intézményük erkölcsvédő hivatásáról, a bűnösök fölemeléséről, a könnyek letöréséről és — a társadalom adakozókészségéről az egyesület céljaira. „Gyámolítják” a vakokat, a siketnémákat, az elhagyott árvákat, az özvegyeket, a szegénysorsu uriaszonyokat, a cselédeket. Gyámoltanak mindent és mindenkit, mert kell valami jogcim az egyesületi kiadásoknak a közönség zsebéből levő megszerzésére, a titkár urak fizetésére, a szép beszédek kinyomtatásáért, a különböző gondnokok panamagényeinek betöltésére.

Ezeknek a jótékony mozgalmaknak kileve tizedrésze társadalmi svindli: svindli, mert azoknak becsapására irányul, akik azt hiszik, hogy a jótékony célra adott fillérek egytől-egyig a jelzett célra mennek s akik azt gondolják, hogy nem egy-két jómódu stréber jómódját növelik, hanem tényleges nyomoruságon enyhítenek. Ezek-

nek a jótékony egyesületeknek olyan karakterük van, mint a jótékony célra rendezett báloknak, amelyeknek költségvetése ilyenformán hangzik: a rendezőknek kosára 800 korona, X urnőnek, aki énekel a hangversenyen, esakorra 200 korona, a megjelent előkelőségek fogadásának előkészítése 500 korona, nyomtatványköltségek, terem, cigány, stb. 1000 korona, összesen 2500 korona. Bevétel volt a bálon összesen 2500 korona 12 fillér. Maradna tehát jótékony célra 12 fillér, de ezt nem érdemes elküldeni, mert 10 fillér a bélyegköltség és 2 fillér az utalvány. A főrendező ur tehát zsebrevágta ezt is. És azokat az összegeket is, amelyek nem tűnnek ki az elszámolásból.

A jótékony intézmények javarésze ilyen állandósított jótékonycélu bál, amelyekből legkisebb hasznuk azoknak van, akiknek léte jogcim az állandósított bál rendezésére. Sőt vannak igen gyakori esetek, amikor ezek a szerencsétlen jótékonyági alapok egyenesen megsínylik azt, hogy az illető egyesület „főlegitette” őket. Hol vak leányokat becselenitenek meg a jótékony urak, hol árvák fordulnak föl éhen, mert a jótékony kosztadók elsikkasztják a koszt-pénzt, hol pedig — ez a legutóbbi eset — a legerkövesebb felekezeti patronázsok üznek rendszeres kerítést és szállítják bordély házakba a gondjaira bizott fiatal és igen sokszor teljesen ártatlan leányokat.

Azok az olvasópörgető nénik és egyéb jószívű emberek, akik garasukat rábizzák a jótékony intézményre, hogy az elhagyott

A „Tengerpart” története.

A JÓS.

Volt egyszer két pajtás: Tori (a kő) és Tutebi (a varangyos béka).

Tutebi gazdag családból származott; Tori szegény emberek közé volt.

Tutebi értelmes fiú volt, Tori korlátolt eszű és lusta.

Tutebi gyakran bosszantotta Torit, de azért őszintén szerette. Miután mind a ketten befejezték tanulmányaikat, Tutebi így szólt Torihoz:

— Mit bánom én, hogy alacsony a származásod! Segíteni fogok neked, hogy keresztül vágd magad az életen.

Egy napon, mikor apja látogatába ment, Tutebi eldugta kedvenc kardját.

Mikor az apa hazajött s észrevette, hogy kardja eltűnt, kegyetlenül elverte a fiát; de ez ezt mondta neki:

— Ne haragudjál, apám. Van egy pajtásom, Tori, aki igazán rendkívüli jós tehetséggel van megáldva. Ő majd előkeríti kardodat.

Tutebi elment Torihoz s ismételte előtte amit apjának mondott. S nem mulasztotta el, elárulni barátjának a helyet, ahova a kardot eldugta.

Mikor Tutebi apja elhívatta Torit, azt kérdezte tőle, ki tudná-e találni, hol van a kardja.

— Igen, — felelte Tori.

S megjelölte a helyet, ahol a kard el volt rejtve.

Tutebi apja nagy összeggel jutalmazta meg s megígérte, hogy ezután mindig támogatni fogja.

Kevés idővel ezután eltűnt a kínai császár pecsétnyomója s a kínai császár levelet írt a koreai császárnak, melyben megkérte őt, hogy küldje el neki azt a híres Tori nevű jóst.

Tutebi apja beszélt a császárnak Toriról.

— Előbb ki kell próbálni a tudományát — mondta az uralkodó.

Mikor Torit eléje vezették, a császár odavujtott neki egy bezárt ládikát s azt mondta neki, hogy találja ki, mi van benne.

— Óh! Tutebi! — sóhajtott Tori a szemrehányás hangján.

— Eltaláltad! — kiáltott fel a császár.

— Varangyos béka!

S megmutatta udvaroncainak a ládikába zárt varangyos békát.

— Ilyen emberre van szükségem, — tette hozzá a császár.

S megparancsolta Torinak, hogy azonnal menjen el a kínai császárhoz.

— No, de most igazán végem van, — gondolta Tori utközben. — A kínai császár biztosan levágja a fejemet. Ah! Tutebi! Furesz szolgálatot tettél nekem!

Mikor Peking falaihoz közel volt már, Tori leült egy fa alá, hogy kipihenje magát.

Egy ágon egy madárka csicsereggett: Csi-esu! csi-esu!

Mikor Tori odaállt a kina icsászár elé, egész biztosra vette, hogy kivégzik s éppen ezért, mikor ezt kérdezték tőle, hol van a császári pecsétnyomó, csak ennyit mondott:

— Csi-esu! csi-esu!

Abban a szempillantásban egy udvaronc térdreborult s bevallotta, hogy ő lopta el a császár pecsétnyomóját.

Az udvaroncnak Csi-esu volt a neve.

— Elismerem, hogy kitűnő jós vagy, — mondta a császár — itt maradsz udvaroncnál.

Tori nem volt elragadtatva ettől a parancstól, mert reszketett, hogy előbb-utóbb kiderül tudatlansága.

Es éppen ezért azt kívánta, hadd térjen haza feleségéhez és rokonaihoz.

Elhöz semmi közöm sincs, — mondta neki a császár.

— De nekem van közöm — felelte Tori hangosan. — S mivel az orrom miatt, melynek szimatja oly hatalmas, akarsz udvarodban visszatartani, le fogom vágni az orromat.

S csakugyan ott nyomban levágta az orrát kardja hegyével.

A császár ki akarta végeztetni Torit, de aztán meggondolta a dolgot s szabadon bocsátotta.

Otthon csufot üztek Torival. De Tori megelégedett, bodog volt, hogy csak az orrát tette el a kínai császár udvarában, mert az a kitüntetés, hogy valaki odajusson, rendszeren jóval többre szokott kerülni.

lelkeket térítse a valláserköles utjaira — voltaképpen arra adták össze a pénzüket, hogy a kerítők lélekkufári díját megkészserezzék!

És ezek a botrányok napról-napra szaporodnak. Alig van hét, hogy valamely jótékony intézményről le ne rántanak a leplet. De ennek a garázdálkodásnak most már nem szabad tovább folynia. Itt az ideje, hogy kimondjuk a társadalmi bojkottot arra a jótékonykodásra, amely megzsarol bennünket, arra a jótékonykodásra, amely a hasonló förtelmes szélhámoskodás nélkül is ártalmas kábítószere a társadalmi nyomorúságnak, arra a jótékonykodásra, amelynek helyét a megélhetésre való jog érvényesülésének kell elfoglalnia!

De hát akkor gondozás nélkül maradjanak az elhagyottak, az árvák, a nyomorékok?! Ki pótolja a jótékony intézmények helyét, amikor az állam a pótlásra nem akar vállalkozni, hiszen az államnak negyedmilliárdos hadiköltségvetést kell fizetnie, háromszázmillió kölesöntörlesztési kötelezettsége van egy évben stb. Honnét vegyen az állam szociális kötelességének teljesítésére pénzt?!

Ezekre a kérdésekre is könnyű a válasz: a militarista kiadások nem oly élet-szükséglete az államnak, mint aminő élet-szükséglet a társadalomra nézve a megélhetésre való jog biztosítása. De ha a militarista kiadásokat eltörölni csak a világ összes militarista államainak egyetértésével lehetne — vegye vissza az állam a pap ikében levő állami javakat szociális célokra!

A papi kézen levő javak kulturális, szociális és katonai célokra adódtak. Az egyház a katonai terhekből nem veszi ki a részét, az iskolafenntartást, sőt részben a papság eltartásának terheit is az állam nyakába szöti tehát egyetlen célja: azoknak a szociális szükségleteknek kielégítése, amelyeket a jótékonykodás szavával szokás kompromittálni. És hogyan teljesítik azok a főpapok, akikre a pap kézen levő államjavak jövedelmeinek felelőtlen kezelése van bízva, azt az egyetlen kötelességet, amelyet a javadalmak rájuk hártanak?

A most elhalt Samassa érsek nem azok közé a főpapok közé tartozott, akik százezreket költöttek a szeretőjükre, nem is volt mágnás, aki családjá adósságait fizette volna ki. Klerikális körökben szerénynek és nagyon jótékonynak mondták. Nos, ez a nagyon jótékony Samassa 39 évig volt egri érsek és ez idő alatt 42 ezernél több hold jövedelmét huzta. Ha egy hold jövedelmét csak husz koronára tesszük, és ha egyéb jövedelmét nem is számítjuk, akkor is 33 millió korona volt a jövedelme. Ebből a 33 millióból egy statisztika szerint kulturális és jótékony célokra kiadott összesen hatodfél millió koronát. Még pedig:

Általános egyházi célokra adott 563.000 koronát, egyházi mezei célokra, templomok építésére, iskolai, plébániái, tanítói épületek emelésére és sföntartására 2.385.000 koronát, lelkészek anyagi helyzetének javítására 682.000 koronát, tanárok, tanítók, ellátásért, neveltetési és tanítási célokra 1.673.000 koronát, egyesek támogatására, állandósított segítség címén 424.000 koronát, állami, társadalmi célok előmozdítására, a sajtó és irodalom gyámolítására 900.000 koronát fordított.

Más szóval ez a jótékonyágáról híres Samassa jövedelmének öt percentjét sem adta olyan célokra, amelyeket szociálpolitikai természetűeknek lehetne minősíteni. A többi főpap szintén legföljebb templom-

építésre és a klifikális agitáció támogatására áldoz, de semmiesetre sem teljesíti azt a hivatását, amely ma már az egyedüli jog-cím arra, hogy az elbirtokolt állami vagyony papi kézen maradjon.

A szociálpolitikai segítségre szoruló társadalmi nyomorúság főnállása és a rengeteg államvagyonnak papi kézen hagyása két olyan társadalmi igazságtalanság, amelyeknek megszüntetése egymást gigászi méreteikkel részben kiegyenlíthetnek.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino pubblico) nyitva van este 9 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona belépti díj ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevarde-on.)

— József főherceg díszkertje (a kormányzói palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Belépti díj nincs.

— Az „Adriatica” cognagyár susáki gyártelepe minden előzetes engedély nélkül megtekinthető reggel 8 órától este 6-ig.

— A Danubius-hajógyár telepe csak a haditengerészeti akadémia parancsnokságának speciális engedélyével tekinthető meg.

— A rizshántológár, a papirgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

— **A bosnyák vasutak kérdése.** A bécsi-Slavische Korrespondenz írja: E hó 9-én Tuzlában összeül a bel- és külföldi szakférfiakból álló bizottság, mely tanácskozni fog arról vajon a Tuzla—serajevói vasutvonal teljesen pótolhatja-e a Doboj—serajevói vasutvonalat. Az idézett lap illetékes helyen tudakozódott a közös kormányzat álláspontja felől és a következő felvilágosításokat nyerte:

A közös pénzügyminisztérium megállapodásai a két kormányval a bosnyák vasuti hálózat kiépítése tárgyában, valamint az ezen megállapodások alapján elkészült törvényjavaslatok úgy a régi Doboj—serajevói vonal normalizálását, valamint az új Tuzla—serajevói vonal normális vonal építését tartalmazzák. A Doboj—serajevói vonal normalizálását lehetőleg gyorsan szándékozzák keresztülvinni. A Tuzla—serajevói vonalat a törvényjavaslat értelmében nyomban a normalizálás befejezése után közös költségen fogják létesíteni.

A két vasutat tehát a három kormány intenciói szerint közös költségen az imént jelzett sorrend betartásával fogják építeni. Midőn a sabborral folytatott tanácskozások során felmerült az óhaj a Tuzla—serajevói vasutvonal lehető jobb kiépítésére, a pénzügyminiszter azt válaszolta, hogy ő ezen építést felvette programjába, mivel ismeri az országnak erre vonatkozó óhajait. A magyar kormány is nem politikai, hanem csak technikai okokból foglalt állást a mellett, hogy előbb történjen a normalizálás. A miniszter tehát hajlandó a magyar kormánytól támogatni a Tuzla—serajevói vonalnak előbb való kiépítését, azon esetben, ha kiderülne, hogy a magyar kormány technikai aggodalmai alaptalanok. A szeptember hó 9-én Tuzlán összeülő tartománygyűlési bizottság tehát, a rendelkezésére álló két kiváló technikustól: egy osztrák és egy svájci technikustól csak azon kérdésre fog választ kérhetni, vajon a közös pénzügyminiszter és a két kormány által a Doboj—serajevói vasutvonal normalizálásával elérni szándékolt cél technikailag, kereskedelmileg és pénzügyileg nem volna-e egyenlő mértékben elérhető a Tuzla—serajevói vonal kiépítése által is.

— **Fiumei Tornaegylet.** A „Fiumei Tornaegylet” f. hó 7-én, szombaton este 7 órakor kezd meg az évi működését az áll. főgimnázium tornatermében. Az egyesület kéri tagjait, hogy lehetőleg teljes számban jelenjenek meg.

— **Járványos betegségek Triesztben.** Triesztben az elmúlt héten ismét harmincöt tifuszeset fordult elő. A járvány ijesztő terjedése a lakosságban nagy aggodalmat kelt. A hagyományon kívül egy másik veszélyes betegség: a skariát is felépett. A múlt héten 11 skarlát megbetegedés fordult elő.

— **Megint egy gazdag koldus.** A rendőrség végre hozzá látott a városban garázdálkodó álkoldusok eltávolításához. Tegnap ismét bevitték a rendőrségre egy ilyen alakot. Megmotozásánál 50. korona került elő a zsebeiből. A 45 éves, még munkaképes derék koldust Deftich Mihálynak hívják. A rendőrbíró két napi elzárásra ítélte.

— **A kitünő férj.** Tegnap hajnalban az óvárosi Calle di Grigionról a rendőrségre kísérték Kos János 37 éves laibachi illetőségű napszámot, aki az átmulatott éjszaka után ittasan tért haza s a feleségét alaposan megverte. A nagy lármára elősiető szomszédok lefogták az ittas embert és átadták a közelben levő rendőrnek. A rendőrbíró két napi elzárásra ítélte.

— **Változások a nemzetközi postai forgalomban.** A m. kir. posta- és távírdavezérgazgatóság közlése szerint a nemzetközi postai forgalomban újabban a következő változások állottak be: Tripolisban Tripolisz város olasz postahivatala a távirati utalványforgalomban is résztvesz. Az Angolába, Braziliába, a Cap Verdi szigetekre, Portugál Guineába, S. Thomé és Principebe az olasz portugál uton, valamint Portugáliába Olaszországon át és a francia Indokínába bármely uton szállított nemzetközi postacsomagok díja 25 fillérre megrágtat. A Costa-Ricába Dán Antillákba, francia Guyanába, Guadeloupeba, Hondurasba, Kolumbiába, Kubába, Mexikóba, Martiviquebe, Németalföld: Guyanába, Nica-

AZ
szepők e
fehér tein
szappan,
lilyom
készíti Be
Kapható
s minden
80 fillér.
Bergmann
teher és
bu

raguaba, P
Salvadorb
szágon át
állag 1 k
szülő köz
kérhető, d

— A
rooi közé

irtuk, hog
tályába 8
lódésre ta

az állami
az új isk
statálhatj

vanan irá
tályába,
zamos el

nyitni. M
tartanak.
zött 62

szaporod
lamenny
vendék

5-én cs
M

fiúiskol
351-el

iskola
fiúiskol

helyzet,
keiket

názium
mekükk

most m
logatha

városi
megoró

tember
növend

iratkoz
osztály

zett:
torinob

bul” os
szak b

szólóv
áruval

600 bá
„Caria

olajjal,
50 ton

Valenc
kénnel

gyapo
áruval

seillet
50 ton

tonna

helyr
Dread

próba

első

temb
hádfi

tány

köze
ros—
a k

AZ ÖREGEM is mindig az mondta, hogy azeplők elűzésére, valamint finom, puha bőr és fehérebb teint elérésére és megóvására nincs jobb azapan, mint a világhírű „Steckenpferd“ lilliomtej szappan. Védjégye „Steckenpferd“, készítette Bergmann & Co. cég Tetschen a E. — Kapható minden gyógyszerár drogeria- illatszer s minden e szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. Hasonlóképpen csodálatos san beválik a Bergmann-féle „Manera“ lilliomtejkrem leher és finom női kezek megóvására, ennek tibusza 70 filléért mindenütt kapható.

ragába, Panamába, S. Domingó köztársaságba, Salvadorba és Venezuelába szóló Franciaországban át szállított nemzetközi csomagok díja átlag 1 koronával olcsóbb lett. Belgiumba szóló közönséges olcsó express kézbesítése kérhető, díja 50 fillér.

Az állami gimnázium és az új városi középiskola. Lapunk más helyén megírtuk, hogy az új városi reáliskola első osztályába összesen 62-en iratkoztak be. Érdeklődésre tarthat számot ezzel szemben, hogy az állami főgimnázium mennyiben érzi meg az új iskola létesítését. Megelégedéssel konstatahatjuk, hogy a mai napig összesen hatvanan iratkoztak be a gimnázium első osztályába, úgy hogy a tavaly fenállott párhuzamos első osztályt az idén is meg kell nyitni. Minthogy a beiratások még e hó 15-éig tartanak, valószínű hogy a tavaly beiratkozott 62 növendékkel szemben ez évben még szaporodás fog mutatkozni. A gimnázium valamennyi 8 osztályába a mai napig 306 növendék iratkozott be, míg tavaly szeptember 5-én csak 288 volt a beiratkozottak száma.

Minthogy másrészt, az állami polgári fiúiskolába beiratkozottak száma a tavalyi 351-el szemben már ma elérte a 352-et, az új iskola létesítést kizárólag a városi polgári fiúiskola érzi meg. Egyszerűen beállt az a helyzet, hogy ama fiúmei szülők, kik gyermekeiket nem akarták eddig sem az állami gimnáziumba adni, vagy nem óhajtottak gyermekükből orvost, vagy ügyvédet faragni, most már két városi középiskola között válogathatnak. Kérdézt intéztünk ez ügyben a városi polgári fiúiskola igazgatójához, a ki megöröszítette előttünk, hogy a tavaly szeptember 5-én kimutatott 93 első osztálybeli növendékkel szemben az idén mindössze 68-an iratkoztak be a városi polgári fiúiskola első osztályába. A vissza esés tehát 25 főnyi.

A kikötőből. Szeptember 5. Érkezett: „Aghios Spiridione“ görög gőzös Santorinóból 1000 tonna szantorinfölddel, „Stambul“ osztrák gőzös Konstantinápolyból, 13,628 zsák búzával, 700 zsák korpával, 85 zsák szőlővel, 40 hordó gyantával, 20 tonna vegyes áruval; „Adria“ magyar gőzös Mogadorból, 600 bál tengeri fűvel, 255 zsák magnezittel; „Caria“ angol gőzös Liverpoolból, 250 hordó olajjal, 70 tonna bádoggal, 20 tonna szódával, 30 tonna gyapottal; „Kassa“ magyar gőzös, Valenciából, 200 zsák paprikával, 484 zsák kénnel, 100 zsák szentjánoskenyérrel, 34 bál gyapottal, 133 tonna zsák és 10 tonna vegyes áruval.

Indult: „Zrinyi“ magyar gőzös Marseillebe 360 tonna fával, 70 tonna cukorral, 50 tonna babbal, 30 tonna parafinnal, 50 tonna cukorral és 50 tonna fával.

A „Viribus Unitis“ utja. Illetékes helyről közlik, hogy a Viribus Unitis nevű új Dreadnought második 30 óra hosszát tartó próbautja kifogástalan volt.

Mint értesülünk Ausztria-Magyarország első Dreadnoughtját, a ViribusUnitis-t szeptember 15-én tényleges szolgálatba veszik. A hadihajó parancsnoka Pillenik fregattkapitány lesz.

A Deák korzó áthidalása. A város közepén, a Deák korzón áthaladó károlyváros-fiumei vasutvonal annyira akadályozza a közúti forgalmat, hogy a város már évek

óta kérvényezi ennek az utcakeresztezésnek áthidalását és a költségek jó részének viselését is magára vállalta. Az államvasutak igazgatósága már el is készítette az áthidalás tervét, amelynek közigazgatási bejárását a kereskedelmi minisztérium szeptember 24-ére tűzte ki. Rudan Amadé miniszteri osztály tanácsos ebben az ügyben Fiumében tartózkodik és már most tárgyal a városi hatósággal a közigazgatási bejárás részleteiről.

Az árumintakiállítás sikere. A fiumei magyar áruminta-kiállítás állandóan nagy látogatottságnak örvend. A megnyitás napján, vasárnap kétezernegyszázan, hétfőn ezeröttszázan, kedden kétezren tekintették meg a ma is zsúfolva van a kiállítási csarnok. A hadügyminisztérium átirattal értesítette Beöthy László kereskedelemügyi minisztert, hogy a polai kikötői tengerügyi hivatal külön hajón a hivatali tiz főtisztviselőjét, akik a hadi tengerészeti részére szükséges ipari cikkek beszerzését intézik, kiküldte a fiumei árumintakiállítás tanulmányozására. Ezenkívül a hadügyminisztérium tengerészeti osztályának egy képviselője leutazik Fiuméba, hogy a kiállításon megtekintse a haditengerészet céljaira használható ipari cikkeket. A dalmát tengerparti városokból, valamint Mosztárból és Montenegroból jelentik, hogy a kereskedek csoportosan készülnek Fiuméba a kiállítás megtekintésére, amit az Ungaro-Croata azzal mozdít elő, hogy a kiállítás látogatóit, akiknek jegye a kiállításon lebélyegeztetik, díjtalanul szállítja vissza az elindulási kikötőbe. A kiállításon a kiállítók képviselői jelentékeny eredménnyel folytatják új üzleti összeköttetések létesítését.

Közveszélyes örült. Néhány nappal ezelőtt a Corsó 2. számú házából a kórházba vitték Giulianotti Natale 42 éves munkást, aki örülési rohamában mindent össze akart törni. Miután látták, hogy állapota nem súlyos, elbocsátották a kórházból. Ma éjjel azonban Giulianottin ismét kitört a roham. Hosszu konyhakést ragadott fel és mindenkit le akart szurni. A megriadt szomszédok a rendőrségtől és a mentőállomástól kértek segítséget. A mentők azonban nem tudtak hozzáférni a konyhakéssel hadonászó örülthez, aki leszaladt a Corsóra és nagy ordítás közepette a Corsó 14. sz. ház kapujának üveglakát késsel betörté. Nagynehezen sikerült a dühöngő örültet kényszerzubbonyban a kórházba szállítani.

Meglopták a postán. Kugel Lipót trencsényi magánzó, aki Abbaziában fűdül, ma délelőtt átjött Fiuméba s a postahivatalban táviratot adott fel. Felsőkabátját a távirat elkészítése alatt egy székre tette s amikor ismét magához akarta venni, ijedten látta, hogy a felsőkabát eltűnt. A rendőrség nyomozza a tettest.

Megszökött rabok. A voloscai kerületi törvényszék táviratban értesítette a fiumei rendőrséget arról, hogy Ivkovic Ferenc, Despetovics János, Milinkovic János és Polánez Vince 20-22 éves subancok, akik apróbb büntetések miatt a voloscai csendőrség börtönében ültek, tegnap délután megszöktek a börtönből. A megszökött raboknak nyoma veszett.

Az Osztrák Lloyd szeptemberi menetrendje. A Földközi-tengeri szolgálat: A görög-levanti „A“ vonal gőzösei szeptember 8 és 22-ike körül rakodik Fiumében Brindisi, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Wathy, Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Trebisonda, és Rizeh, kikötők részére.

A görög-levanti „B“ vonal hajói szept. 15 és 29 körül rakodnak Fiumében, Brindisi, Korfu, Patrasz, Argostoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira, Wathy, Cesme, Smirna, Metelino, Dardanelli, Gallipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerasonda, Rizeh és Trebisonda kikötők részére.

A thesszáliai „A“ vonal gőzösei szept. 7 és 21-ike körül rakodnak Fiumében, Medua, Durazzo, Valona, Santi Quarana, Canea,

Rettimos, Kréta, Pireusz, Volo, Saloniki, Cavalla, Dedeagatsch, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Konstanuz és Odessza kikötők részére.

A thesszáliai „B“ vonal gőzösei szept. 14 és 28-ike körül rakodnak Fiumében, Medua, Durazzo, Valona, Santi, Quarana, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lago, Dedeagatsch, Dardanelli, Rodosto, Konstantinápoly és Haidar Pacha kikötők részére.

A soriai „A“ vonal gőzösei szept. 11 és 25-ike körül rakodnak Fiumében Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beiruth, Jaffa, Caifa, Tripolisz, Alessandretta, Mersina, Larnaca, Limassol részére.

A soriai „B“ vonal gőzösei szept. 4. és 18. és okt. 2-ike körül rakodik Fiumében Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beiruth, Jaffa, Caifa, Saida, Tripolisz, Alessandretta, Mersina, Larnaco és Limassol kikötők részére.

Oceánszolgálat: A trieszti-kalkuttai vonal „Maria Valeria“ gőzöse szeptember 14-én rakodik Fiumében Port-Said, Suez, Port-Sudan, Djibouti, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Calcutta részére.

TŐZSDE.

	Szept. 4. zárlat	Mai árt. 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	850.-	848.-
Osztrák hitelrészvény	646.75	643.-
4%-os koronajáradék	87.20	87.10
713.-	711.-	
Osztr.-magy. államvasut	468.-	465.-
Jelzálogbank	546.-	545.-
Leszámitóbank	298.-	297.-
Hazai Bank	660.75	657.-
Magyar Bank és Keresk. R-T.	788.-	791.-
Rimamurányi	794.-	801.-
Salgótarjáni	769.-	766.-
Közúti Vasut	411.-	408.-
Városi Villamos	569.-	567.-
Adria	111.-	
Déli Vasut	3025.-	
Magyar Cukoripar	3940.-	
Rizsgyár		
Budapesti Gabonatózsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza októberre	11.28	11.25
Buza áprilisra	11.74	11.74
Rozs októberre	9.65	9.97
Tengeri szeptemberre	9.31	9.23
Tengeri májusra	7.52	7.50
Zab októberre	10.21	10.28
Zab áprilisra	10.39	10.43
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	646.50	646.25
Magyar hitelrészvény	849.-	847.-
Osztrák magyar államvasut	711.50	710.50
Déli Vasut	109.-	109.-
Alpesi	1066.50	1074.50
Skoda	767.50	774.50
Osztr. koronajár.	87.30	

Fiumei és trieszti értékek: Legutóbbi költések átlagár.

Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.-
Banca Fiumana	640.-
Fiumei Kereskedelmi Bank	302.-
Fiumei Népbank	114.-
Litorale Bank és Takarékpénztár	228.-
I. Horvát Takarékpénztár	5750.-
„Indeficiente“ tengerhajóz. társ.	88.-
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1380.-
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.-
Orient tengerhajózási társ.	1375.-
Alt. Forgalmi r. t.	2200.-
Magyar Olajgyár	212.-
Austro-Americana	312.-
Navigazione Libera Triest	694.-
Osztrák Lloyd	594.-
Stabilimento Tecnico	10.225.-
Ampiea Szeszpároló Rt.	457.-
I. Trieszti Rizsgyár	960.-
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	423.-
Spalatoí Portland Cement	470.-
Assicurazioni Generali	988.-
Riunione Adriatica	4220.-

Kedves mama, rosszul vagyok.

Azt hittük, a hegyi levegő hasznát majd, az orvos azonban azt mondja, hogy inkább tengerre kellett volna mennem! Most azonban már itt vagyok s az állapotom nem engedi, hogy mindjárt elutazzam innen. Kérlek, küldj azonnal néhány doboz valódi Fáy-féle szódéni ásványvíz-tillát, ez mindig használt nekem és enyhítette a bajomat. Remélem, ha lesz szódéni, elbrom majd a hegyi levegőt is. Egy doboz szódéni ára 1 korona 25 fillér.

Távirat — Telefon.

A miniszterelnök békét akar.

Lukács László miniszterelnök ismét egy politikai szenzáció központjába került. Ma éjjel ugyanis a félhivatalos „Budapesti Tudósító” utján nyilatkozatot adott ki, amelyben rendkívül békés hurokat peng. A miniszterelnök hajlandó elfogadni Bárczay Ferenc mukapárti képviselő beszámolóján az ellenzéki pártok által szerkesztett határozati javaslatot, ha ezzel a béke útjait egyengetheti. Ugyazint hajlandó mindenben hozzájárulni gróf Andrássy Gyulának azon előterjesztéséhez, hogy a házszabályrevíziót egy pártközi konferencia állapítsa meg. Ebben a tekintetben semmiféle gátat nem ismer. A miniszterelnök nyilatkozata politikai körökben nagy feltűnést keltett.

Andrássy Lukács ellen.

BUDAPEST szept. 5. „Az Est” szerkesztősége ma délelőtt telefonon felszólította gróf Andrássy Gyulát, aki a következőket mondotta a kormány békeprogramjáról:

— Az ellenzék semmi körülmények között sem egyezhetik bele egyedül gróf Tiszta István távozásába, mert hiszen ezzel csak azt érnék el, hogy csupán az elnök személye változik, a rendszer azonban nem, már pedig ezt a rendszert Lukács Tiszával közösen honosította meg. A magam részéről a kolportázs-rendelet ellen a végsőkig fogok harcolni. Ennél helytelenebb rendelet még sohasem született. Ez a rendelet hallatlan önkényt ad a kormány kezébe s a gondolat-szabadságot egyenesen a kormánytól teszi függővé.

Doleschall tanár a kormány ellen.

BUDAPEST, szept. 5. Dr. Doleschall Alfréd, a budapesti tudomány-egyetemen a büntetőjog tanára „Az Ujság” mai számának vezércikkében éles támadást intézett a kormány ellen a rikkancs-rendelet miatt. Doleschallnak az az álláspontja, hogy ez a rendelet már nem is leplezett közigazgatási sajtócenzura, amely kizárólag a bíróságot megillető joghoz juttatja a kormányt. Cikkében annak a reményének ad kifejezést, hogy bizik az önértékes magyar sajtó ellenálló erejében, amely ezt a rendeletet meg fogja semmisíteni.

Főhercegek utazása.

ISCHL, szept. 5. Ferenc Szalvátor főherceg és Mária Valéria főhercegnő gyermekeik kíséretében elhagyták Ischlt, minthogy nyári üdülésüket befejezték. Hubert főherceg már teljesen feléptült betegségéből.

A doping ügy.

BÉCS, szept. 5. A bécsi Jockey Club ma kiadott kommunikéjével bevégeződött a híres doping affér.

A klub vezetősége teljes elégtételt szolgáltatott a megvádolt Herbert Rees zsokének, akinek megengedte, hogy tovább is idomíthatja Springer báró lovait,

Letartóztatott detektív.

TRIESZT, szept. 5. — Ferenc Ferdinánd főherceg elutazásakor számtalan magas állású rendőrtisztviselő vonult ki a pályaudvarra, ahol észrevették, hogy egy ember folyton a trónörökös körül settenkedik. A gyanus embert lefűltek, mikor közderűltségre kiderült, hogy detektív. A trónörökös, akinek elmondták a letartóztatást, jót mulatott az eseten.

Megszökött malomtulajdonos.

ZOMBOR szept. 5. Strassburger János szabadkai gőzmalomtulajdonos, akinek malma nemrég leégett, megszökött innen és nagy adósságok hátrahagyása után Amerika felé vette útját.

A Ryhlitzky-ügy a vádtanács előtt.

BUDAPEST, szept. 5. A budapesti kir. büntetőtörvényszék vádtanácsa mai ülésén tárgyalta a Ryhlitzky-ügynek azt a részét, hogy Bauer Endre tolnai vendéglős, aki bátyjától 10.000 koronát kapott, részes-e a csalásban? A vádtanács döntése lapunk zártáig még nem ismeretes.

Az elhagyott menyasszony tragédiája.

PÁPA, szept. 5. Neumann Olga 19 éves urileány ma délelőtt szülei lakásán felakasztotta magát. Tettét azért követte el, mert vőlegénye visszaküldte a jegygyűrűjét s azt írta, hogy a hozományt keveselte.

Katonatisztek az eucharisztikus kongresszuson.

BÉCS, szept. 5. — A hadügyminiszter a hadsereg rendeleti közlönyének mai számában nagy kedvezményeket biztosít a bécsi eucharisztikus kongresszuson megjelenő katonatiszteknek, akiknek erre a célra hat napi szabadságot engedélyez.

A pápai tragédia.

PÁPA, szept. 5. Ma hajnalban meghalt a pápai szerelmi tragédia második áldozata, Farkas Jenő is. A súlyosan megsebesült leány a kórházban eszméletre tért és elmondta, hogy közös elhatározással mentek a halálba, mert mind a hárman szerelmesek voltak egymásba. Ő nagyon félt a haláltól és mielőtt Farkas rálőtt volna, tíz pohár konyakot itatott meg vele, hogy bátrabb legyen.

A mozi halottja.

BUDAPEST, szept. 5. Halálugrás szerencsétlen áldozatának Kovalik Dénesnek hulláját ma délelőtt csepel község határában kifogták a Dunából. Kovalik fején fehér sportsapka volt. Budapestről rendőrbizottság utazott ki a helyszínére.

Statárium sztrájkolók ellen.

CHARLESTOWN, szept. 5. Sztrájkoló szénmunkások erőszakosságai miatt tegnap kihirdették a statáriumot. Az első 12 órában a nemzetőrség kétszáz ezer patrónát, két gépfegyvert, 12.000 puskát és rendkívül sok revolvvert kobozolt el.

Vilmos császár Svájcban.

ZÜRICH, szept. 5. Vilmos császár tegnap reggel különvonaton érkezett Wilbe és azonnal a kirchbachi hadgyakorlatokhoz ment, amelyeket nagy figyelemmel tekintett végig.

Londonból Berlinbe repülőgépen.

BONN, szept. 5. Astley aviatikus, aki tegnap Londonból Párisba repült, Berlinbe akarta folytatni útját, de Bonnban le kellett szállnia és nem folytathatta a repülést. Az aviatikus Brüsszelen keresztül Párisba akar visszarepülni.

A Panama-csatorna építése.

BERLIN, szeptember 5. A Culebra-hegylánczon a Panama-csatorna építkezésénél hatalmas földtömeg szakadt be és a munkát hosszú időre megakasztotta. Emberéletben nem esett kár.

Gyújtogató albán lázadók.

SZALONIKI, szeptember 5. Az Independence közli: Albán lázadók tegnap felgyújtották Ipek külvárosait és az üzleteket kirabolták.

Tanárok, kórházorvosok és gyakorlóorvosok

ismételten kijelentették, hogy a

DIANA

Sósborszesz

menthollal

számos esetben fájdalomcsillapító szernek bizonyult.

A társadalom minden rétegéből érkeznek naponta elismerő nyilatkozatok a

Diana-Sósborszesz

kitűnő sajátságai felől.

A Diana-Sósborszesz ajánlatos:

1. A test bedörzsölésére reggel és este.
2. A mosdóvízzel való keveréshez.
3. Hajmosószernek.
4. Szájviznek.
5. Izzadság ellen,
6. Edzésre.
7. Massagera.
8. Fejfájás ellen.

1 üveg ára K --.50

2 " " " 1.20

3 " " " 2.40

Mindenütt ::

:: kapható.

Lövöldöző testvérgyilkos.

GLATZ, szept. 5. Tischkovitzban tegnap egy Hermann nevű munkás veszekedés közben agyonlőtte bátyját azután barrikádot emelt a lakásán s lövöldözött az érte jövő csendőrökre. A testvérgyilkos két esendőrt súlyosan megsebesített.

Tüntetés egy püspök ellen.

RÓMA, szept. 5. Costella püspök ellen, aki a velencei pátriárka által kiadott rendelet alapján egy fiatal hölgyet feltűnő ruházata miatt kiűzött a templomból, tegnap a lakosság heves tüntetést rendezett. A nép a püspök palotáját rohadt paradicsomokkal és hagymákkal dobálta meg. Az inzultált leányt diadalmenetben vitték végig a városon. A tüntetőket széteszlatták.

Uj angol dreadnought.

LONDON, szept. 5. Az „Evening Standard” jelentése szerint az angol haditengerészeti vezetés szeptemberben egy új harmincezer tonnás csatahajó építését fogja megkezdeni. A hadihajó teste 210 méter hosszú lesz és a dreadnought 29 csomónyi sebességgel fog haladni.

„Margherita” mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Hetenként háromszor

uj, fényes műsor!

Szoba és konyha kiadó.

több gyermekű családnak is Via Trieste 42
Közelebbi Samsa Santonál, Közkórház.

Okleveles tanítónő

és nyelvmesternő, ki tanulmányait külföldön végezte, a francia nyelvben órát ad, kezdődnek és haladók.

Cím a kiadóhivatalban.

GRADO

tengeri fürdő az Adrián. Gyógyidény áprilistól októberig. Fürdőidény májustól szeptemberig. Pompás fűvényes strand. Homok- és napfürdők. 14.000 fürdővendég. Nagy fürdőimfézet. 1400-nál több családi sátor a fűvényparton. 30 szálló és penzió. Felvilágosítással és prospektussal ingyen szolgál a

FÜRDŐBIZOTTSÁG.

**Hungaria Pensio
LUSSINGRANDE.**

Elégáns, napos lakoszobák; férfi- és hölgy-szalon
kert. 2 terrassz. Villanyvilágítás.

Teljes penzió: lakás háromszori
étkezéssel napi 7.— korona.
Ragályos és tuberkulotikusok nem fogadtatnak be.
Pichelmayer Lajos tulajdonos.

**Ékszer-arany-ezüst és
china-ezüst-árak**

dús választékban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

Steiner Ferencz

ékszerész cégénél.

Fiume, CORSO 35.

Telefon szám 205.

Házvezetőnőül

keres egyedül álló magántisztviselő kifogástalan múltú független asszonyt vagy leányt, ki háromtagú család háztartását vezetni tudja és főzéshez is ért.

Megkívánatik csinos disztíngvált megjelenés műveltség, nyelvek és valamely zene ismerete és takarékos polgári igények.

Fenti feltételeknek minden tekintetben megfelelők ajánlatait kérem lehetőleg fényképpel, e lap kiadóhivatalába

„Raritás” jeligére. Teljes cím nélkül érkező ajánlatokra nem válaszolok.

ADELSBERG

a világhírű barlangváros legelőkelőbb szállója

Grand Hotel Adelsbergerhof

Penzió, étterem, kávéház, autogarage.
OLCSÓ ÁRAK.

A szálló hatalmas park közepén fekszik. Üdülőknek igen alkalmas hely.

Elegánsan butorozott

1 és 2 ágyas szobák

villanyvilágítás, fürdőszoba használattal, szép fekvés, kifogástalan tisztaság, teljes ellátással jobb családnál kaphatók. Kétféle házi- és közti házon kívüli hordásra is. Cím: Via Gisella 1 bal lépcső III. em. 11.

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnire. Fiume legújabb szállodája. — 50 modernül berendezett szobával. — Szobák 240 K-tól feljebb Villany. — Lift. — Fürdők. A kávéház fényesen berendezve megnyit.

Tulajdonos LINENBERGER S.

BUCCARI egyetlen modern szállója

„JADRAN” szálló

Kitűnő étterem s kávéházzal. — Magyar

konyha. — Legjobban ajánlható.

Tulajd. Homolka Károly.

Áruminták kiállítása.

A magyar szent korona országainak gyártmányai. Fiumében, Zichy-rakpart 1 sz. tár. 1912. szept. 1—10-ig. Nyitva délelőtt 8—12-i g; délután 3—7-ig. Belépődíj nincs.

Magyar borok!

Ajánlok kitűnő visontai és mátra-hegyaljai fehér rizling és vörös borokat, szavatolt természetes tiszta minőségben, literjét 70 fillérért, avagy házhoz szállítva, fogyasztási adóval együtt 90 fillérért.

PAUK ÖDÖN - FIUME, Riva Szápary 16.

Le kisebb vétel 30 liter. Mintát ingyen.

Használt és új butort

veszek és eladok.

Meghívásra házhoz is jövök.

HERSKOVITS S. butorkerekedőnél
Via G. Parini 6. szám.

**Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek,
Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.**

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, Triesztől Bécsig. Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.

Via Carducci 12. II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb- ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslovetel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyuk-szemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 11-89.

Ára 30 K.

Nincsen Önnek rendes háztartása ha Eclipse dagasztógépe nincsen
 3 perc alatt kész vele bármilyen tésztát tökéletesen átdagasztani.
Minden vas- és edényüzletben kapható.
 Bővebb felvilágosítást ad: The Eclipse Selling Company képviseelője, Eckel Egon, Fiume Via del Fosso 9. szám.

„ADRIA“ szálló és étterem
 Via Adamich 5. szám, Telefonszám 482.
 Kitűnő konyha. - Kőbányai polgári sör. - Elegáns vendégszobák, tengeri kilátással. - Jól elkészített tengeri halak.
 Tulajdonos
Tranquillo de Negri.

LUSSINGRANDE egyelent magyar háza
Café - Restaurant Szalay
 Igen olcsó árak. Billiárd. Különböző hírlapok. Különlegesség: Müncheni Hofbräu.

ÉTTEREM LUSSINGRANDE. NARODNI DOM
 Villásreggeli, ebéd vacsora. Nagyon olcsó árak, frissen csapolt sör.

LUSSINPICCOLO HOTEL LIBURNIA
 közvetlen a kikötőnél. - Elegánsan berendezett, tengerre nyíló szobák. Olcsó penzió. Egész éven át nyitva. Café-restaurant a házban saját kezelésben.

ABBZIA „TRAUBE“
 Hotel, Penzió és Café-Restaurant : Arnyas kert. Kényelmes fedett helyiségek. A fürdőhely legolcsóbb étterme. Magyarok találkozó helye

Ha egészségét félti „ADRIA“ savanyu vizet igyék,
 mely igen olcsó és kristálytisza. Bakteriamentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénssavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatásu.
Mindenhol kapható!
 Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

Egy koronás heti részletre
 mindennemű vászon, kézmű, függöny, kép, képeret és tükörárú. Levelezőlap hívásra megbízottam hához jön. **Weisz Márk**
 Telef. 15-56. Fiume, Via Carducci 16. III.

„Hungaria“ szálló és étterem
Fiume, Viale Deák.
 Izletes magyar és német konyha. Éjjeli 2 óráig nyitva. — Polgári árak. — Kitűnő kiszolgálás — Olcsó havi penzió. — Jutányos és szigorúan tiszta nappali és hónapos szobák. — Szíves pártfogást kér **PUSNIK F.**
 A kuglizó szerdára és vasárnapra kiadó.

„Buffet Bellevue“
Viale Deák (a kapucinusok új házában)
 Hideg és meleg ételek, bel-és külföldi, valamint saját termésű borok. Kőbányai polgári sör mindig frissen.
 Szíves pártfogást kér **SZIRMAI GYÖZÖNÉ.**

VEGLIA Hotel „QUARNERO“
 Közvetlen a tengerparton, a kikötőnél. Tengerre nyíló szobák, teljesen újonnan berendezve. Caffè-Restaurant. Penzió. Nagyon olcsó árak.

Tengeri szanatorium
 Fiume mellett **Portoré** Fiume mellett
gyermekeknek és felnőtteknek
 Modern intézet 100 ágygyal, 2 orvos, villány, világítás, gőzfürdés. Mérsékelt árak, Prospektus.

LOVRANA
Pensió Lukács
 Elsőrendű családi otthon.

Hotel Slatina, Abbazia
 A Slatina-fürdővel szemben a katonai gyógyház mellett. Előkelő családi ház. Szobák ellátással s anélkül, nagy étterem, kert, magyar és francia konyha. Villanyvilágítás. Mérsékelt árak. Telefon 101. Tulajd. Lackner Fanny.

Magyar vendéglő
FIUME
 Riva Szápary 6. Telefon 11-49 szám
 Elismert kitűnő magyar konyha. Tisztán kezelt fajborok. Állandóan frissen csapolt kőbányai sör.
 Minden magyar itt találkozik!
 Tengerre nyíló szobák olcsó áron.

ARBE Park Hotel
 közvetlen a tengerparton, teljesen új, modernül berendezve. Nagy fedett terasse. Étterem a házban. Villanyvilágítás. Penzió naponta 7 korona. Magyar kiszolgálás.

VELENCE Bonvecchiati szálló
 a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás, lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.
 Teljes penzió napi 10 liráért.

Klemencsics Károly
 Telefon 51. **FIUME** Corso 12. sz.
Vasutdijszabási és szállítási iroda
 (Alapított 1892).
 Elvállal mindennemű helyi és tengeri szállításokat előnyös feltételek mellett. Fuvarievé-felülvizsgálat és díjkülömbözetek visszkérését.
 Kiadótulajdonos: „A Tengerpart lapkiadó vállalat“

Monath Ella
 államilag vizsgázott **zongoratanitónő**
 órákat ad Via Caserma 4. III., em. jobbra.

Winkoffer Sándor „Eintracht“ vendéglője
Triest Via Coroneo 15.
 Magyar konyha. Magyar tulajdonos. Kitűnő, hamisítatlan italok. Jutányos árak.
 Nyomatott a „Polinnia“ nyomdában Fiume.